

nullo modo relinquatis. Num advertis hisce in verbis omnia Patriarchæ munia? unde quin Romano subditus adhuc fuerit Episcopus ille, dubitari nullatenus potest.

Sardica inter nobiliores, & mediterraneas Thraciæ civitates à Ptolemæo recensetur, sed Theodoro<sup>b</sup> Daciæ est, & quidem illius Metropolis. De Dacia tamen nova intellige, cum antiqua alia fuerit, <sup>1</sup> ut infra dicetur. In Tabulis Geographicis in confinio duarum Mœsiarum, superioris scilicet & inferioris, collocatur: necnon inter Nessum & Philippopolim urbes; & ab hac, monte, qui apud Socratem Tifucis vocatus est, separatur. Serdica per E dicitur Antonino, necnon in aureo Caracallæ nummo quem apud se habuisse testatur Ortelius in Thesauro Geographico, qui hanc vulgò à Turcis Triaditza nominari docet. Celeberrima est ex Concilio Oecumenico à trecentis septuaginta sex Episcopis, in causa Athanasii, Marcelli, aliorumque exulorum Episcoporum in ea celebrato, sub Julio I. Pontifice, quod generalis Synodus dicitur <sup>c</sup> à Socrate, & ex pluribus quam ex triginta quinque Provinciis coacta ab Athanasio <sup>d</sup>.

Eam autem Metropolim Daciæ fuisse, præter Theodoretiverba, qui hanc Dacorum Metropolim esse ait, confirmatur ex catalogo Metropolitaram, ad quos Leo Imperator scripsit post Concilium Chalcedonense, cum inter eos legatur Zosimus Episcopus Sardicæ. Nec obstat quod Gregorius Magnus <sup>e</sup> Felici hujus civitatis Episcopo scribens, ei præcipiat, ut mentis tumore deposito, Joanni Achridensi sive Justinianæ primæ Episcopo ordinatori suo humilem se exhibere & parere non desinat. Etenim, licet Justinianæ primæ Episcopus Primatum Daciæ & aliarum plurium Illyrici Provinciarum, favente Justiniano, obtinuisset, attamen Sardicensis Episcopus non desit, sicut nec alii Merropolitæ auctoritatem suam in Provincia sibi prius subdita conservare. Addam civitatem hanc non tantum Daciæ utriusque, sed etiam Mœsiæ primæ Metropolim Ecclesiasticam fuisse. Id primum ex hoc conjicio, quod nulla nec in Conciliis nec apud auctores antiquos Historiæ Ecclesiasticæ alia Metropolis Ecclesiastica recenseatur istius Provinciæ, nec sub Sirmio esse potuerit, quod ex alia & maximè distincta diocesi, etiam ab alio Vicario civili administrata, erat. Præterea Mœsiam illam primam Provinciam Ecclesiasticam per se constituisse non arbitror: patetque ex catalogo Provinciarum, quæ à Justiniano, ex consensu Vigilii Papæ, Achridæ seu Exarcho Justinianæ primæ subiectæ fuerunt, cum in omne Illyricum Septentrionale auctoritatem adeptus est, & in ejusdem Novella undecima <sup>f</sup> describuntur his verbis: *Primæ Justinianæ patriæ nostræ pro tempore sacrosanctus Antistes, non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fiat, & certæ Provinciæ sub ejus sint auctoritate, id est, tam ipsa Mediterranea Dacia, quam Dacia Ripensis, nec non Mysia secunda, Dardania & Prævalitana Provincia, & secunda Macedonia, & pars secundæ etiam Pannoniæ quæ in Bacensi est civitate.* Sanè si Provinciam Ecclesiasticam propriam constituisset Mœsia prima, eam cæteris Illyrici Septentrionalis annumerasset Justinianus. Cæterum unum hujus Præfulem hîc ideo annumerabo nimirum Protogenem, qui Nicæno Concilio primum subscripsit, ut legitur in Actis ejusdem Concilii per Gelazium & Cyzicenum editis, quod dicatur admirabilis Sardicæ civitatis Episcopus. Idemque postea supradicto Sardicensi adfuit, ut videre est in ejus subscriptionibus.

Scupi Mœsiæ superioris urbs Ptolemæo <sup>h</sup>, qui Dardaniam intra fines Mœsiæ includit, postea tamen nova facta Imperii Romani divisione, civitas Dardaniæ, & quidem Metropolis. Hujus mentio fit apud Trebellium Polliionem <sup>i</sup>. Ad Axium fluvium ex Orbelo monte profluentem, agroque fer-

B b

XXIV.

SARDICA METROPOLIS DACIÆ, ET MOESIÆ SUPERIORIS.

<sup>a</sup> Ptol. lib. 3.

c. 11.

<sup>b</sup> Theod. Hist.

Eccl. lib. 2.

cap. 4.

O Κωνσταντίνος

προσέταξεν εἰς τὴν

Σαρδικὴν, Ἰλλυρικὴν

δὲ αὐτὴ πόλις τῆς

Δακικῆς ἔθνους μη-

τρόπολις, τῆς τῆς

ἐκείνης, καὶ τῆς τῆς

ἐσπέρης συνδρα-

μεῖν ἐπισκόπος.

<sup>c</sup> Socrat. Hist.

Eccl. lib. 2.

cap. 16.

Κιρύσσειται αὐτῇ

διοικουμένη σὺν

δοσ, ὡς ἐπὶ τὴν

Σαρδικὴν, πόλις

δὲ αὐτῇ Ἰλλυρικῆς.

<sup>d</sup> Athanas.

Epist. ad Soli-

tarios.

<sup>e</sup> Greg. Mag.

lib. 2. Indict. 13.

Epist. 20.

<sup>f</sup> Justinian. No-

vella 11.

<sup>g</sup> Gelaz. Cyzic.

1. 2. Act. Conc.

Nicæn.

XXV.

SCUPI METRO-

POLIS DARD-

ANIÆ.

<sup>h</sup> Ptol. 1. 3. c. 9.

<sup>i</sup> Trebell. Pol.

in Regiliano.

NOTÆ LUCE HOLSTENII.

<sup>1</sup> Ut infra dicetur] supra Pag. 186.